

Små forskjeller – store muligheter

Arbeiderpartiet vil at Bergen skal være en rettferdig by, hvor alle har muligheten til å leve gode liv. For å få dette til må vi løse de viktige oppgavene i fellesskap. Verdiskaping, arbeid til alle og rettferdig fordeling vil alltid være våre viktigste oppgaver. Arbeiderpartiet mener også at Bergen må bli en grønnere by, med en miljøvennlig byutvikling og bedre kollektivtransport.

I Bergen skal alle ha like muligheter til en god oppvekst. Da må vi heve kvaliteten i skolen, gi alle som ønsker det, barnehageplass der de bor, og ta et ekstra ansvar for barn i områder med levekårsutfordringer. Arbeiderpartiet vil også prioritere å bygge flere kommunale boliger fordi alle har behov for et trygt hjem.

Arbeiderpartiet mener at vi trenger en mer individuelt tilpasset eldreomsorg. Alle skal ha mulighet til å ha en god og aktiv alderdom, med verdighet, valgmuligheter og privatliv. I tillegg vil vi satse på skolehelsetjenesten og psykiske helsetjenester. Rusomsorgen må styrkes og tilpasses bedre til individuelle behov.

Fordi vi lever livet vårt i nærmiljøet, må vi sørge for å bygge komplette bydeler – med boliger, arbeidsplasser, barnehager og skoler. Vårt mål for byutviklingen er at bergenserne skal måtte reise mindre i hverdagen. Å redusere transportbehovet og satse på buss, bane og sykkelveier er den beste strategien for å skape en mer miljøvennlig by med mindre luftforurensning.

Som storby i et av verdens rikeste land må Bergen være en foregangskommune når det gjelder å redusere klimagassutslipp. I tillegg besitter bergensregionen verdensledende kompetanse, som kan utvikle klimavennlige løsninger og ny teknologi. Arbeiderpartiet vil legge klimaperspektivet til grunn i all kommunal planlegging og satse på innovasjon som kan gi nye arbeidsplasser i regionen. Vårt mål er at Bergen skal være en motor for bærekraftig vekst på Vestlandet.

Bergen kommune er i en alvorlig økonomisk situasjon. Skoler, sykehjem og idrettsanlegg forfaller, og kommunen har høy gjeld og etterslep på pensjonspremier. Å miste den økonomiske kontrollen i kommunen vil ramme barn, eldre og vanskeligstilte hardt i fremtiden. Arbeiderpartiet vil derfor prioritere god økonomisk styring og nøktern budsjettering.

Alt kan ikke gjøres gjennom kommunale vedtak og bevilgninger. Ved å legge til rette for frivillige organisasjoner i idretten og kulturlivet kan vi gjøre bergensernes hverdag enda bedre. Friluftsområder, turstier og idrettsanlegg er også viktige for god folkehelse i Bergen.

Dette dokumentet gjør rede for vår politikk i perioden 2015–2019. Alle mennesker har et ansvar for seg selv, for andre og for fellesskapet. Arbeiderpartiets mål er å skape en rettferdig by med like muligheter for alle.

1. Oppvekst med like muligheter

Arbeiderpartiet ønsker et samfunn hvor økonomi og sosial bakgrunn ikke er avgjørende for hvor godt man lykkes i livet. Alle barn og unge i Bergen skal ha gode oppvekstvilkår. Derfor trenger vi barnehager med høy kvalitet og en fellesskole som gir økt kunnskap og like muligheter.

Barnehage

Arbeiderpartiet vil heve kvaliteten i barnehagene. Her skal barn bli sett og møte trygge og kompetente ansatte. Vi vil innføre en ny bemanningsnorm, med tre voksne per ni barn i småbarnsgrupper og tre voksne per 18 barn i storbarnsgrupper.

Vårt mål er at innen 2020 skal minst halvparten av de ansatte i barnehagene være pedagoger. Vi vil også ha inn flere barne- og ungdomsarbeidere og ansatte med sosialfaglig kompetanse. Arbeiderpartiet mener at det er behov for et bedre tilbud om kompetanseheving og videreutdanning for alle yrkesgrupper i barnehagene.

Arbeiderpartiet ønsker en ordning med utvidet rett til barnehageplass for ettåringer, slik at alle som har behov for plass, får et tilbud. Kommunen skal ha bydelsvis prioritering av barnehageplasser og fleksibilitet dersom foreldre ønsker plass i nærheten av arbeidssted.

Arbeiderpartiet ønsker at Bergen skal ha et mangfold av barnehager – både små og store, private og kommunale. Samtidig mener vi at det offentlige må ta større ansvar for å realisere flere plasser i pressområder, og vi vil derfor øke andelen kommunale barnehager. Flere nærmiljøbarnehager vil også redusere familienes transportbehov.

Åpne barnehager er viktige arenaer for integrering og sosialisering i nærmiljøet og må derfor sikres gode driftstilskudd. Arbeiderpartiet vil at barnehagemangfoldet skal suppleres av forsøk med kvelds-, helg- og nattåpne barnehager.

Offentlige tilskudd og foreldrebetaling skal komme barna til gode. Vi ønsker derfor utbyttebegrensning for private kommersielle aktører, samtidig som barnehagene skal ha gode rammevilkår.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- gi alle ettåringer rett til barnehageplass, fortrinnsvis i sin bydel
- bedre kvaliteten i barnehagene ved å øke andelen pedagoger og fagarbeidere
- øke den totale bemanningen i barnehagene
- sikre fortgang i utbygging av barnehager i områder hvor dekningsgraden er lav, som Årstad og Bergenhus

Skole

Arbeiderpartiet vil gjøre bergensskolen til en bedre skole, fundert på en inkluderende, trygg og god offentlig fellesskole i barnas nærmiljø. Skolen skal være et sted hvor alle blir sett, får tett faglig og sosial oppfølging og får utnyttet sitt potensial for læring og mestring. Høy kvalitet på tilbudet skal gi alle elever et best mulig grunnlag for å skape seg den fremtiden de ønsker.

Gode og funksjonelle skolebygg er viktig for et godt læringsmiljø. Situasjonen i dag, hvor et titalls skoler er uten godkjent inneklima og mange bygg forfaller og har fuktskader, er uakseptabel.

Arbeiderpartiet vil prioritere å ruste opp skolene og mener minimumskravet må være at alle skoler skal være helseverngodkjente og ha egen vaktmester.

Arbeiderpartiet ønsker å bygge videre på prinsippet om tilpasset opplæring, hvor alle elever skal få stimulerende faglige utfordringer ut fra sitt eget nivå og sine egne evner. I samsvar med signaler fra både Utdanningsforbundet og læringsforskning som viser at nivådeling ikke har noen positiv effekt på læring, ønsker vi å være restriktive når det gjelder bruk av nivådeling i bergensskolen.

Arbeiderpartiet ønsker at grunnskolen skal ha et bredt og allmenndannende faglig ståsted, der faglige kunnskaper og ferdigheter så vel som elevenes evne til kritisk refleksjon, sosiale ferdigheter og personlige utvikling blir vektlagt. Arbeiderpartiet mener at kravene som gjeldende læreplaner stiller, er ambisiøse og kan gi alle elever faglige utfordringer.

Hvordan og på hvilket nivå man oppnår kompetansemålene, vil variere fra elev til elev og krever god oppfølging. Arbeiderpartiet vil derfor øke lærertettheten på barnetrinnet. Det må legges særlig vekt på tidlig innsats og ekstra ressurser i elevenes første skoleår. Arbeiderpartiet vil ha flere lærere på 1. og 2. trinn og har som mål at klasser med over 18 elever skal ha to lærere.

Elevene skal følges opp tett og få aktiv og dialogbasert tilbakemelding om innsats og faglig progresjon. Karakterer ser vi på som en lite egnet form for vurdering i barneskolen.

Arbeiderpartiet ønsker en mer helhetlig skoledag på barnetrinnet, med fysisk aktivitet, leksehjelp og mer tid til læring. Derfor vil vi erstatte dagens skolefritidsordning (SFO) med en aktivitetsskole. Aktivitetsskolen skal være et viktig supplement til skolen når det gjelder utvikling av grunnleggende ferdigheter. Den skal også bidra til språklig utvikling og integrering for barn på 1. til 4. trinn. Leksehjelptilbudet skal tilrettelegges i egnede lokaler og gi barna gode muligheter for faglig utvikling. Der det er mulig, vil vi også jobbe for at barns fritidsaktiviteter innen kultur og idrett kan være en del av aktivitetsskolen. For at alle skal kunne delta på like vilkår, skal aktivitetsskolen ha inntektsgradert foreldrebetaling og søskenmoderasjon.

På ungdomstrinnet ser vi et særlig behov for å styrke faglig oppfølging i realfagene, og vi ønsker å bedre lærerkompetansen og øke kvaliteten på den undervisningen elevene gis. Valgfagene skal være mer praktiske og tverrfaglige enn andre fag. Valgfag, forsterket lesesatsing og flere lærere vil gi byens ungdom en skolehverdag med bedre læringsutbytte.

Overgangen fra ungdomsskole til videregående opplæring er vanskelig for mange. For å unngå feilvalg tidlig i det videregående opplæringsløpet vil Arbeiderpartiet styrke rådgivningstjenesten på ungdomsskolene. Arbeiderpartiet vil også at Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune skal samarbeide om kombinerte ungdoms- og videregående skoler, såkalte 8–13-skoler.

De videregående skolene i Bergen må i større grad enn i dag la elever fra ungdomsskolen hospitere hos seg i kortere perioder. Elever som trenger faglige utfordringer, må kunne ta hele fag på videregående nivå. Her må grunnskole, videregående skole, høgskole og universitet samarbeide tettere for å sikre at ikke byråkratiske regler stopper motiverte elevers mulighet til å kombinere ulike fag og opplæringsløp.

Læreren er den viktigste suksessfaktoren i skolen. Derfor skal skolene i Bergen ha kvalifiserte lærere i undervisningsstillingene. Lærerne skal få konsentrere seg mer om faglig og pedagogisk arbeid og bruke mindre tid på byråkrati. Vi vil redusere rapporteringskravene og etter behov ansette andre yrkesgrupper i skolen som kan gjøre deler av det administrative arbeidet, samt flere med sosialfaglig kompetanse.

Alle elever i bergensskolen skal ha et godt helsetilbud. Skolehelsetjenesten står helt sentralt i det forebyggende arbeidet blant byens barn og unge. Arbeiderpartiet ønsker å øke antallet helsesøsterstillinger gjennom en opptrappingsplan for å nå den anbefalte normen. PP-tjenesten skal arbeide forebyggende og legge til rette for barn med spesielle behov. Vi vil at PP-tjenesten skal innkalle til førstegangssamtale innen 14 dager, og utrednings- og vedtaksprosesser skal gå fortløpende.

Det psykososiale miljøet skal gi hver enkelt elev trygghet og sosial tilhørighet. Bergensskolen skal ha nulltoleranse for mobbing. Skoleledelse og lærere plikter å gripe inn dersom elever utsettes for krenkende ord eller handlinger, som mobbing, diskriminering, vold eller rasisme. For å sikre elevenes rettssikkerhet skal det i alle mobbesaker fattes enkeltvedtak, foreldre skal varsles, og tiltak skal settes i verk. I alvorlige tilfeller og der hensynet til elevene tilsier det, skal mobberen flyttes til en annen skole. Alle skoler skal være tilknyttet et antimobbeprogram.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- styrke bergensskolen som en inkluderende og god offentlig fellesskole i barnas nærmiljø
- gi økt prioritet til vedlikehold og utrustning av byens skolebygg
- styrke den tilpassede opplæringen i skolen, men være restriktive med nivådeling
- innføre høyere lærertetthet på barnetrinnet
- erstatte SFO med et tilbud om inntektsgradert aktivitetsskole
- si nei til karakterer i barneskolen
- la lærerne bruke mer tid i klasserommet og mindre på byråkrati
- styrke skolehelsetjenesten og PP-tjenesten

Rettferdige oppvekstvilkår og områdesatsing

Bergen har store helse- og levekårsforskjeller mellom og innad i bydelene. Altfor mange barn og familier lever i fattigdom. Da er det nødvendig med målrettede tiltak, slik at vi sørger for en god oppvekst for alle. Alle barn i byen vår fortjener de samme mulighetene.

Arbeiderpartiet vil at barnehager, skoler og PP-tjenesten i områder med levekårsutfordringer skal prioriteres og tilføres ekstra ressurser. Minoritetsspråklige barn skal få tilbud om gratis kjernetid i barnehagen, slik at barnet får bedre norskopplæring og språkutvikling. Kriteriene for gratis kjernetid må derfor være målrettet.

Gratis kjernetid skal utvides fra Årstad bydel og tilbys i flere områder. Vi ønsker også å innføre kjernetid i barnehage for alle femåringer. Barnehagene må ha en sammensetning av barn og voksne som sikrer at alle får god øvelse i norsk språk.

Økonomi skal ikke være et hinder for barns deltakelse i fritidsaktiviteter. Barn med foreldre som mottar sosialstønad, skal ha selvstendig rett til å motta aktivitetsstøtte. Barnetrygden skal også holdes utenfor ved utmåling av hjelp til å dekke ekstrautgifter knyttet til barnas oppvekst.

Arbeiderpartiet vil sikre at kommunen viderefører gode støtteordninger for barns deltakelse i fritidsaktiviteter.

Barnevernet er fellesskapets sikkerhetsnett og skal fange opp, hjelpe og gi omsorg til barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling. Overgangen til et selvstendig liv kan være brå for mange. Arbeiderpartiet vil derfor bedre ettervernet for barnevernsungdom. Barn og ungdom som er under barnevernets omsorg, trenger forutsigbarhet og trygge rammer. Barnevernet egner seg derfor svært dårlig til konkurranseutsetting. Arbeiderpartiet ønsker økte ressurser til det kommunale barnevernet og flere ansatte. Vi mener også at kommunen bør overta ansvaret for den statlige delen av barnevernet. Dette vil gi kommunen mulighet til å bygge et robust barnevern som er i stand til å jobbe for barnas beste.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- utvide ordningen med gratis kjernetid i barnehagen for minoritetsspråklige barn
- gi alle barn av foreldre som mottar sosialstønad, rett til aktivitetsstøtte
- styrke det kommunale barnevernet

2. God helse for alle

Alle har ansvar for egen helse, men fellesskapet har ansvar for alles helse. For Arbeiderpartiet er folkehelsearbeidet fundamentet i helsepolitikken. Bergen skal være en trygg og god plass å leve, uavhengig av hvor folk bor, og hvilken bakgrunn de har. Samhandlingsreformen gir kommunen et større ansvar for helsetjenestetilbudet. Vi trenger derfor både et bedre tverrfaglig arbeid innad i kommunen, mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten og et helhetlig forebyggende arbeid knyttet til livsstilssykdommer, rus og psykisk helse.

God helse er avgjørende for å kunne leve et trygt og godt liv. Helsen vår påvirkes av alt i samfunnet rundt oss, og derfor er det store forskjeller på hvor god helse vi har. Noen bydeler kommer godt ut, mens andre har større utfordringer. Sosiale forskjeller fører til helseforskjeller, derfor er utjevning av sosiale forskjeller god helsepolitikk.

Vi har kunnskap og virkemidler til å møte de nye folkehelseutfordringene. Sykdom kan i økende grad knyttes til usunt kosthold og mangel på fysisk aktivitet. Det er godt dokumentert at forebygging er det som gir størst helse- og velferdsgevinst. Det er bedre for den enkelte og for fellesskapet å forebygge enn å reparere. Derfor skal vi legge til rette for at bergensere skal kunne ta sunne valg. Samtidig må vi erkjenne at mange flere vil trenge offentlige helsetjenester i fremtiden.

En trygg og god alderdom

Vi lever lenge i Norge. Den eldre delen av befolkningen er en ressurs og berikelse for oss som samfunn. De fleste eldre er friske og deltar i samfunnet på lik linje med alle andre. Det er samfunnets oppgave å legge til rette for at også eldre har muligheten til å leve et trygt, godt og aktivt liv. De eldre skal være trygge på at tjenestene de får, er gode, og at deres behov blir ivaretatt.

Arbeiderpartiet vil legge til rette for at flere eldre skal kunne bo hjemme lenger. Derfor vil vi videreutvikle hjemmebaserte hjelpetilbud. Vi ønsker at kommunen skal være ledende i bruk av velferdsteknologi som gjør det lettere å bo hjemme. Flere må få tilbud om kortere eller lengre

avlastningsopphold på sykehjem. Arbeiderpartiet vil også ha en rådgivningstjeneste for pleietrengende som vil bo hjemme.

Vi vil ha en eldreomsorg der hvert menneske blir sett og får den hjelpen han eller hun trenger. Vi ønsker ikke stoppeklokkeomsorg og vil unngå å sette våre eldre ut på anbud.

For å sikre kvalitet i eldreomsorgen er det viktig med tilstrekkelig antall ansatte på sykehjemmene. Derfor vil Arbeiderpartiet, i samarbeid med de ansattes organisasjoner, øke grunnbemanningen på tre av byens sykehjem over tre år for å kartlegge virkningen dette har på kvaliteten i omsorgen. Ved å styrke det forebyggende arbeidet på sykehjemmene kan vi også hindre unødvendige innleggelse på sykehus.

En av byens aller viktigste ressurser er frivillige organisasjoner. Mange unge pensjonister har mye de kan og vil bidra med. Flere sykehjem i byen har allerede frivillige fra denne aldersgruppen, som er til stor nytte og glede for beboerne. Vi ønsker oss også en frivillig fadderordning mellom skoler/barnehager og sykehjem i byen vår. Vi vil også jobbe for at beboerne i større grad kan styre sin hverdag gjennom et variert aktivitets- og kulturtilbud.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- legge til rette for at flere eldre og pleietrengende skal kunne bo hjemme
- kartlegge det reelle behovet for vanlige sykehjemsplasser, rehabiliteringsplasser og avlastningsplasser
- etablere flere og bedre dagtilbud for demente og sikre at vi har nok tilpassede sykehjemsplasser
- øke grunnbemanningen på sykehjemmene for å bedre kvaliteten
- legge mer vekt på forebyggende helsearbeid, inkludert økt bruk av ergoterapeuter og fysioterapeuter
- sørge for Internett til beboere på sykehjem og andre institusjoner
- utvide ordningen med sommerjobb for ungdom på kommunale sykehjem
- utvikle tettere samarbeid med Nasjonalt senter for omsorgsteknologi

En verdig rusomsorg

Arbeiderpartiet mener at rusomsorg må løftes frem som en av Bergens prioriterte oppgaver i årene som kommer. Vi vil at individuell oppfølging må være et prinsipp i rusomsorgen.

Alkohol er det rusmiddelet som koster samfunnet mest både i form av lidelse og belastning på helsetjenester. Et høyt alkoholkonsum øker risikoen for avhengighet og sykdommer. I tillegg fører alkohol til skader og problemer for andre enn den som drikker selv. Derfor må alkohol vektlegges i den ruspolitiske handlingsplanen til kommunen.

Vi må ha mange nok behandlingsplasser i bergensområdet, slik at rusavhengige som er motiverte til å komme seg ut av misbruket, får plass raskest mulig. En effektiv behandlingsskjede og et godt samarbeid mellom kommunen og spesialhelsetjenesten er viktig.

Et trygt sted å bo er grunnleggende for ethvert menneskes verdighet. Arbeiderpartiet ønsker også å opprette en egen avdeling for eldre rusavhengige på et av byens sykehjem.

Vi må gjøre mer for å hjelpe dem som daglig lever med et rusmisbruk. Skadereduksjon er et forsøk på å begrense skadene som bruk av rusmidler fører med seg, uten krav om at bruken skal opphøre. Slike

tiltak har ikke bare en direkte livreddende funksjon, men kan også bidra til at rusavhengige kommer i kontakt med hjelpeapparatet og slik får tilbud om tilrettelagt behandling.

Bergen kommune må ha tilstrekkelige og gode tiltak som kan gi tidligere rusavhengige mening i hverdagen. Det er viktig at hver enkelt får en individuelt tilpasset plan og mulighet til å påvirke denne selv. Et tilpasset bosted med oppfølging er avgjørende for å klare å holde seg rusfri. For å lykkes med en helhetlig tilbudskjede for rusavhengige må kommunen samarbeide godt med statlige organer.

Mottaks- og oppfølgingsentre (MO-sentre) skal være fysiske steder der rusavhengige kan komme uten henvisning, innbringes av oppsøkende tjenester eller av politiet eller komme via fastlege eller kriminalomsorgen. MO-sentrene bør være døgnåpne eller ha døgnvakt.

Formålet med MO-sentrene skal være rask tilgang til hjelp og å samle mottak, behandling og langsiktig individuell oppfølging i ett kompetent tverrfaglig miljø. Sentrene bør ha ansvaret for hele behandlingsforløpet: mottak, utredning, tilgang til medisiner, midlertidig poliklinisk behandling, henvisning til spesialistbehandling, bolig, sosiale tiltak og tett personlig oppfølging av en koordinator. For å få til dette bør sentrene ha høy rusfaglig kompetanse med lege, psykolog, sosialarbeidere og sykepleiere blant sine ansatte.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- øke antall behandlings- og rehabiliteringsplasser for rusavhengige
- opprette et eget overdoseteam i Bergen
- tillate heroinassistert behandling i samarbeid med spesialisthelsetjenesten
- etablere brukerrrom, fortrinnsvis i tilknytning til MO-sentrene
- opprette et eget ruspolitisk råd som skal bedre kommunikasjonen mellom kommunen og brukerne
- etablere et tilrettelagt boligtilbud for rusavhengige
- arbeide for at kvinner i LAR blir tilbudt prevensjonsveiledning og gratis prevensjon

Ungdom og psykisk helse

Mange mennesker vil i løpet av livet oppleve å bli psykisk syke. Mange psykiske lidelser kan forebygges, og med tidlig behandling kan mange få bedre helse raskere. Arbeiderpartiet vil at behandlingen skal inkludere oppmerksomhet om kosthold og fysisk aktivitet.

For å lykkes må psykiske helsetjenester blir mer brukervennlige og organiseres bedre på tvers av avdelinger og sektorer. Det må også utvikles lavterskeltilbud for lettere og moderate psykiske lidelser. Alle som trenger det, skal få rask behandling. Man må også se på mulighetene til å etablere boliger for personer med psykiske lidelser.

Helsestasjon for ungdom er en viktig helsetjeneste for gutter og jenter opp til de er 20 år. Åpningstidene må derfor være fleksible og tilpasset ungdommers hverdag. I dag er det mange ungdommer som ikke kjenner til dette tilbudet. Det må derfor gjøres en innsats på skoler og andre steder hvor ungdommer ferdes, for å sikre at målgruppen og deres foreldre får kjennskap til dette tilbudet.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- lage en overordnet plan for arbeid med barn og psykisk helse
- satse på tidlig forebygging gjennom barnevern, PPT og skolehelsetjenesten
- sikre alle som trenger det, rett behandling – på rett sted til rett tid

- sikre gode tilbud til pårørende
- arbeide for et forsvarlig somatisk helsetilbud til mennesker med alvorlige psykiske lidelser
- gjøre tilbudet om helsestasjon for ungdom mer kjent blant ungdommer og foreldre og sikre at åpningstidene er tilpasset de unges hverdag
- styrke helsestasjonene med flere helsesøstre og jordmødre

Utviklingshemmede

Personer med nedsatt funksjonsevne møter fortsatt barrierer som hindrer like muligheter til aktivitet og deltakelse. Derfor skal Bergen kommune legge til grunn kompetanse, kvalitet og rettssikkerhet i sine tilbud.

En av de største barrierene for mange utviklingshemmede er mangelen på egnede boliger. Forsatt står over 100 personer på venteliste for bolig og plass i bofellesskap i Bergen. Disse får ikke flyttet hjemmefra og mister dermed muligheten til å starte et selvstendig liv, slik alle mennesker har rett til.

Foruten en satsing på boliger er det kommunenes oppgave å sørge for gode avlastningstilbud for foreldre og familie, egne barneboliger, tilrettelagte arbeidsplasser og aktivitetstilbud på dag- og kveldstid. Kommunen skal også legge til rette for sosialt fellesskap med jevnaldrende. Sommerleirer og ferietilbud er gode tiltak som bidrar til økt livskvalitet.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- bygge flere tilpassede boliger
- etablere tilrettelagte arbeidsplasser og dagtilbud
- sikre brukerne et godt sosialt liv gjennom gode støttekontaktordninger og fritidstilbud
- at foreldre og familie skal få et avlastningstilbud som møter behovet

3. Den grønne byen

Arbeiderpartiet mener at store utfordringer best løses i fellesskap. Bergen har i dag betydelige luftforurensnings- og miljøproblemer. Derfor må vi sette i verk tiltak som kan få ned utslippene, og satse på gode kollektivløsninger, bedre tilrettelegging for sykkel og klimasmart byutvikling.

Klimanøytrale Bergen

En av vår tids største utfordringer er menneskeskapte klimaendringer. For å løse klimaproblemet kreves det innsats både fra hver enkelt av oss, næringslivet og det offentlige. Arbeiderpartiet vil at Bergen skal være den storbyen andre ser til når de leter etter gode klima- og miljøløsninger. Bergen skal være en foregangskommune når det gjelder å redusere klimagassutslipp, samtidig som vi forbereder oss på konsekvensene klimaendringene vil ha for byen vår.

Bergensregionen besitter verdensledende kompetanse som kan utvikle klimavennlige løsninger og ny teknologi. Arbeiderpartiet vil legge klimaperspektivet til grunn i all kommunal planlegging og tilrettelegge for innovasjon og nye arbeidsplasser.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- stille krav om at rehabilitering av offentlige bygg skal gjøre dem mer miljøvennlige slik at de tilfredsstillere kravene til passiv-, nullenergi- eller plusshus
- sikre at bygg som huser kommunal virksomhet, har høy miljøstandard
- bruke Bergen kommunes posisjon som innkjøper til å stille høye miljøkrav
- vurdere solceller ved alle kommunale nybygg og ha testpanel på signalbygg for å vise potensialet for solenergi
- etablere grønne tak på flere nye bygg
- gjeninnføre en tilskuddsordning for utfasing av gamle vedovner og oljefyring

Kollektivløsninger for fremtiden

Å bo i by gir gode forutsetninger for å ta valg til det beste for miljøet. I en moderne by har fotgjengere, syklist, bybanen og buss prioritet fremfor privatbilen. Vi vil at fremtidige transportinvesteringer skal vektes kraftig til fordel for kollektivtransport.

Arbeiderpartiet vil at bybanen skal være ryggraden i det fremtidige transportsystemet. Det innebærer at den må være et effektivt transportmiddel og enkel å bruke. Målet er å flytte flere reisende fra bil til bybane. I tilknytning til sentrale bybanestopp og bussterminaler vil Arbeiderpartiet bygge rikelig med innfartsparkeringer både for bil og sykkel.

Vi vil jobbe for en hurtig og omfattende utbygging av bybanen – først til Åsane og deretter til Fyllingsdalen og Loddefjord.

Bussene i bergenstrafikken står for mye i kø. Arbeiderpartiet vil jobbe for kollektivfelt på alle de store innfartsårene i Bergen. Vi vil ha en overgang til miljøvennlig drivstoff som strøm og biogass, med mål om nullutslipp fra buss innen 2020. Alle kollektivtilbud skal være universelt utformet.

Arbeiderpartiet vil jobbe for flere ekspressbussavganger fra bydelene og inn til sentrum og flere pendlerruter til de store arbeidsplassene i byen. Vi vil også arbeide for flere ringbusser i bydelene. Der det er mulig, vil vi bruke lysregulering til å gi kollektivtransport fortrinn i rushtrafikken.

For at flest mulig skal reise kollektivt, må kollektivtilbudet være så rimelig som mulig, spesielt månedskort og ungdomskort. Vi vil også ha flere nattavganger for buss og bane.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- bygge bybane først til Åsane, deretter til Fyllingsdalen og Loddefjord
- sikre rikelig med innfartsparkering for bil og sykkel ved sentrale kollektivknutepunkt
- jobbe for å etablere kollektivfelt på alle de store innfartsårene i Bergen
- jobbe for flere ekspressbussavganger, pendlerbusser og ringbusser
- jobbe for at kollektivtilbudet skal være så rimelig som mulig, spesielt månedskort og ungdomskort
- jobbe for å øke øvre aldersgrense for ungdomskortet til 25 år
- gjøre studentrabatten på kollektivreiser aldersuavhengig og gi alle studenter rett på rabatterte priser så lenge de har rett på studiestøtte fra Lånekassen
- fjerne nattaksten på kollektivreiser
- ha et forsøksprosjekt med gratis kollektivtransport på en eller flere strekninger i rushtiden

Bedre luftkvalitet

Biltrafikken i Bergen står for en vesentlig del av klimagassutslippene i byen ved siden av havnen og fyring. Biltrafikken bidrar også i stor grad til den lokale luftforurensningen med helseskadelige utslipp av nitrogendioksid og svevestøv. Vi må være villige til å bruke restriktive tiltak for å begrense biltrafikken, spesielt i rushtiden. Restriktive tiltak må motsvares av positive alternativer, spesielt et bedre og rimeligere kollektivtilbud. Vi vil også vurdere restriksjoner på parkering i Bergen sentrum.

Tidsdifferensierte bompengesatser er en forutsetning for å få ned utslippene. Bilkøer er ikke bare et miljøproblem, men bidrar også til tap for næringslivet. Køer gir unøddig frustrasjon og tidsbruk for byens innbyggere.

Vi trenger flere lokale målestasjoner for å følge med på luftkvaliteten. Dette er nødvendig for å varsle byens innbyggere og sette i verk tiltak når luftkvaliteten nærmer seg helsefarlige grenseverdier.

Skip står også for en stor del av den lokale luftforurensningen. Derfor trenger vi landstrøm til skip som ligger til kai i Bergen. Arbeiderpartiet vil ta i bruk miljødifferensierte havneavgifter som et verktøy for å finansiere elektrifiseringen og stimulere til ombygging og utvikling av en ny og mer miljø- og klimavennlig skipsflåte.

Vi må forberede oss på at det i fremtiden blir mer ekstremvær. Arbeiderpartiet vil derfor jobbe for gode planer for håndtering av flom, skred og ekstremvær. Dette innebærer at vi må ha god beredskap for slike hendelser samt sørge for at risiko- og sårbarhetsanalyser er gjennomført for alle deler av byen vår.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- sikre god luftkvalitet i Bergen og sette opp flere lokale målestasjoner
- elektrifisere Bergen havn og innføre miljødifferensierte havneavgifter
- innføre tids- og miljødifferensierte takster i bomringen
- jobbe for å innføre nullutslipps- eller lavutslippssoner i utsatte deler av byen
- redusere antall parkeringsplasser i sentrum, fortrinnsvis gjennom å redusere gateparkeringen
- endre parkeringskrav i sentrale strøk fra minimums- til maksimumskrav og øke kravet til sykkelparkering
- gi klare varsler til befolkningen når luften er farlig, og iverksette effektive midlertidige tiltak
- gjeninnføre refusjonsordningen for gamle vedovner i sentrumsnære områder

Sykkelbyen

Sykkel er et godt og helsefremmende alternativ til bil og kollektivtransport, men dagens nettverk av sykkelveier er langt fra godt nok. Arbeiderpartiet vil jobbe for raskere utbygging av gang- og sykkelveier i kommunen. Gang- og sykkelvei må være adskilte for å unngå konflikter mellom gående og syklende. Ved bygging av ny vei og ny bybanetrasé skal det parallelt bygges sykkeltrasé.

I Bergen sentrum må det tilrettelegges for et tryggere og mer effektivt nettverk av sykkeltraseer med sykkelvennlig veidekke. Merking og skilting må være tydeligere, og veiene må være uten hindringer som fører til unødvendig stans.

Det skal være gode sykkelveier fra alle bydeler og inn til Bergen sentrum. Fra Fyllingsdalen og Åsane bør det lages sykkel tunneler i tilknytning til bybaneutbyggingen.

Når det bygges nye barnehager, arbeidsplasser og boligområder, skal det stilles krav om sykkelparkering under tak. I barnehager bør det også legges til rette for at foreldre kan sette fra seg

sykkelvogner på trygge og gode parkeringsområder, slik at det blir enklere også for småbarnsforeldre å benytte sykkel som fremkomstmiddel i hverdagen.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- sikre at det bygges egne adskilte sykkelveier fra alle bydeler og inn til Bergen sentrum
- at det ved bygging av ny vei og ny bybanetrasé parallelt bygges sykkeltrasé

Jernbane

Arbeiderpartiet mener at det ikke bør ta mer enn fire timer å ta tog mellom Bergen og Oslo. Vi jobber for en utbedring av Bergensbanen, utbygging av Ringeriksbanen og dobbeltspor på flere av delstrekningene. Lokaltoget mellom Bergen og Arna må sees på som en del av det lokale kollektivsystemet, og vi vil jobbe for ett felles takstsystem på både jernbane, bybane og buss innad i kommunen.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- jobbe for at det opprettes flere nattavganger med tog fra Bergen til Arna
- jobbe for ett felles takstsystem på både jernbane, bybane og buss innad i kommunen
- at Bergensbanen skal utbedres slik at den bruker fire timer mellom Bergen og Oslo

En grønnere bilpark og et effektivt veinett

Mange innbyggere i Bergen plages av støy, luftforurensning og kø, forårsaket av blant annet tungtransport og privatbilisme. Veksten i transportbehovet må løses ved bruk av kollektivtransport, gange og sykling. Å bruke bil skal være en mulighet, men ingen forutsetning for å leve et godt liv i Bergen. Samtidig må vi stimulere til at bilparken i Bergen, både privatbiler og nyttetransport, blir mer miljøvennlig.

Det må bygges et veisystem som leder mer av gjennomgangstrafikken utenom de sentrale delene av Bergen. Ringveissystemet må bygges slik at Bergensdalen skjermes for gjennomgangstrafikk. Vi vil bygge ny ringvei øst med tunnel fra Arna til området Hop–Fjøsanger.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- at kommunens bilpark skal bestå av elbiler
- at det bygges et veisystem som leder mer av gjennomgangstrafikken utenom de sentrale delene av Bergen
- tilrettelegge bedre for parkering og ladning av elbiler
- stimulere til økt samkjøring gjennom ny teknologi
- kreve tilrettelegging for ladepunkt, sykkelparkering og bildeling ved større boligprosjekter og næringsbygg
- beholde elbilfordelene i Bergen og jobbe for å øke virkemidlene som kan stimulere flere overganger til el-, hydrogen- og hybridbiler

4. Bergen – byen i utvikling og vekst

Vi forventer fortsatt befolkningsvekst i Bergen. Det er bra og viser at Bergen er en attraktiv by å bo i. Samtidig betyr det at vi trenger flere boliger, barnehager, skoler og sykehjemsplasser. Den økende befolkningen krever også en bedre plan for utvikling av byen vår.

Vi vil bygge byen

For at Bergen fortsatt skal være en attraktiv by å bo i, må vi legge vekt på økt fremkommelighet. Arbeiderpartiet vil ha en byutvikling som legger til rette for bedre balanse mellom boliger, arbeidsplasser, barnehager, skoler, idrettsanlegg og butikker i alle bydelene. En balansert utvikling er helt nødvendig dersom Bergen skal kunne vokse seg bedre, ikke bare større. Vi må skape komplette, bærekraftige bydeler, hvor alle kan leve et godt liv. Vi må også være villige til å se på tilrettelegging av nye bo- og næringsarealer innenfor byens grenser.

Arbeiderpartiet vil at kommunen skal styre byutviklingen i større grad enn i dag. Kommunen må ta hovedansvaret for god areal- og samfunnsplanlegging, ikke overlate utviklingen til private aktører alene. Innenfor disse rammene ønsker vi private utbyggers initiativ velkommen. Bergen må samarbeide tettere med nabokommunene om nye utbyggingsplaner.

Utbyggingstakten må økes kraftig for å møte befolkningsveksten. For å klare dette må byggesaksbehandlingen i kommunen bli mer effektiv. Arbeiderpartiet vil at kommunen alltid skal ha en reserve av tilgjengelige regulerte tomter til boliger, som kan gi forutsigbarhet for utbyggerne.

Vi vil gjøre det lettere for unge mennesker å skaffe seg et sted å bo. Eie- og leiemarkedet i Bergen skal være overkommelig for unge med normal lønn. Arbeiderpartiet vil regulere og fremskaffe flere billige tomter til studentboliger. Dette bidrar til å dempe presset på boligmarkedet. Alle områder av byen må gjøres mest mulig attraktive for ulike alders- og inntektsgrupper.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- ha en aktiv styring av byutviklingen
- skape komplette, bærekraftige bydeler
- samarbeide tett med omliggende kommuner
- fremskaffe flere tomter til studentboliger
- arbeide for å ta unna køene i byggesakene

Urban og bærekraftig fortetting

Bergen trenger en storstilt utbygging av boliger og næringslokaler. For å sikre bedre byluft og lavere klimagassutslipp samtidig som byen vokser, må vi utvikle Bergen på en miljøvennlig og bærekraftig måte.

Utbygging av boliger og arbeidsplasser i Bergen bør skje der persontransporten kan gjennomføres til fots, med sykkel eller kollektivtransport. Utbygging av nye områder til boligformål, næringsvirksomhet, barnehager og skoler skal skje der infrastruktur for kollektivtransport er på plass eller bygges ut parallelt. Hovedregelen må være at ingen har mer enn 500 meter til nærmeste holdeplass.

Vi vil derfor satse på fortetting i bydelene og utvikling av bydelssentrene. Bybanetraseene må bli fremtidens fortettingsakser, supplert av fortetting langs de viktigste kollektivtraseene for buss og tog. I tilknytning til stoppestedene skal det åpnes for å bygge både tettere og høyere enn det gjøres i dag.

Samtidig må det sikres gode felles utearealer. Vi trenger en bedre balanse mellom boliger, offentlige tjenester og arbeidsplasser i den enkelte bydel.

En urban og miljøvennlig vekst innebærer også at Bergen sentrum, Årstad og Indre Laksevåg må fortettes. Vi må kunne bygge i høyden der det ligger til rette for dette. Arbeiderpartiet mener ikke at høyhus egnert seg over alt, for eksempel i det historiske sentrum. Urbanisering handler også om å ta vare på det særegne med Bergen.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- at det bygges tettere ved kollektivknutepunktene
- tillate høyhus der det passer inn i bybildet
- utvikle og modernisere bydelene gjennom samarbeid med boligbyggelagene
- styrke Bergen sentrum med flere boliger og varierte private og offentlige tilbud

Ny giv i områdesatsingen

Arbeiderpartiet ønsker bydeler med mangfold og egenart der innbyggerne skal ha de samme mulighetene for et godt liv. Samtidig viser levekårsundersøkelsene store forskjeller mellom og innad i bydelene.

Hvis vi skal oppnå et godt sosialt mangfold i de ulike bydelene, må vi ruste opp de områdene som trenger det. Det er ønskelig at dagens områdesatsing utvides fra Årstad, Indre Laksevåg og Ytre Arna til andre områder med levekårsutfordringer.

Samarbeidet med Husbanken må styrkes, og prosjektet Barnas byrom må fortsette til uteområdene i disse nærmiljøene er tilstrekkelig opprustet.

Arbeiderpartiet vil ha en jevnere fordeling av asylmottak, rusinstitusjoner og kommunale boliger mellom bydelene. Da er det nødvendig at kommunen gjør hyppigere bruk av forkjøpsretten og selger boliger i områder med stor konsentrasjon. I bydeler hvor det er få kommunale boliger, vil vi også bygge flere.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- forlenge og utvide områdesatsingen og Barnas byrom
- styrke samarbeidet med Husbanken for å løfte boligområder
- spre den kommunale boligmassen bedre mellom bydelene

En vakker og tilgjengelig by

Alle bergensere skal ha god tilgang til rekreasjon og friluftsliv, og vi må derfor sikre tilgangen til sjøen. Strandsoneforvaltningen skal prioritere areal til rekreasjon, båtliv, kystrelatert næring og urørt kystnatur. Vi vil derfor ha en restriktiv holdning til bygging av boliger i strandsonen.

Byfjellene i Bergen er også viktige for friluftsliv og trening. Vi vil derfor ha en byfjellsgrense som lager en naturlig avgrensing mellom bebyggelse og naturen, og som sikrer byfjellene også for fremtidige generasjoner. I fremtidig byutvikling må det unngås elvelukking og heller sørges for at flere vassdrag i byområdene blir åpnet.

Bergens gater, byrom og parker skal være rene og ryddige. Vi vil prioritere hyppig rengjøring av byen, og det må etableres flere returpunkt. Samtidig må hurtigmatbutikker ta et selvstendig ansvar for rengjøring. Alle byens parker skal vedlikeholdes og forskjønnnes. Det gjelder også bydelsparkene, som er viktige rekreasjonsområder.

Arbeiderpartiet vil ikke bruke reklamefinansiering av byromsmøbler. Vi vil ikke at Bergen skal skjermes unødig av reklame, og vil at byen skal beholde sin egenart.

Arbeiderpartiet ønsker å videreutvikle det vi kaller «verdens vakreste byrom». Arbeiderpartiets visjon er at strekningen fra Fisketorget og over til Bryggen blir et byrom forbeholdt gående og syklende, som knytter byens historiske trehusbebyggelse bilfritt til Vågen. Dette vil kunne revitalisere det historiske sentrum utenom turistsesongen, og det vil gi store muligheter for å skape et fisketorg i tråd med byens tradisjoner. Arbeiderpartiet vil derfor i første omgang skjerme Bryggen fra gjennomgangstrafikk, slik at byrommet blir forbeholdt gående og syklende.

Fisketorget i Bergen skal være et marked både for bergensere og turister. Arbeiderpartiet ønsker at Fisketorget skal være kommunalt styrt. Vi vil samarbeide med torghandlerne om et torg vi kan være stolte av, og som kjennetegnes av lokale mattradisjoner.

Arbeiderpartiet vil lage flere byrom for barn ved å etablere lekeplasser i sentrum. Vi vil oppruste de lekeplassene som finnes, og vedlikeholde dem ordentlig.

Arbeiderpartiet vil arbeide for flere offentlige toaletter i byen og vil, der det er naturlig, inngå samarbeid med byens næringsdrivende om å holde disse åpne for alle.

Bergen skal være en tilgjengelig by for alle. Universell utforming av byrommet skal fortsatt være en prioritet.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- sikre bergensere god tilgang til både sjøen og byfjellene
- rydde opp i forholdene på Fisketorget
- sørge for at byens parker vedlikeholdes og forskjønnnes
- opprette offentlige toaletter
- ruste opp lekeplassene

En trygg by for alle

Alle som ferdes i Bergen, skal føle seg trygge, og vi kan ikke godta at områder av byen oppleves som utrygge. Derfor vil Arbeiderpartiet arbeide for at det er lys i alle gater, at det ryddes opp i uoversiktlige områder, og at politiet er mer synlig i bybildet.

Arbeiderpartiet aksepterer ikke vold og slagsmål i sentrum, og vi vil bedre kontrollvirksomheten ved skjenkestedene.

Tigging er ikke forbudt, men det er uverdige. Arbeiderpartiet jobber for et samfunn hvor ingen behøver å tigge, og hvor de som trenger det, får hjelp.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- sørge for trygghet for alle i byen vår og lyse opp alle gater
- jobbe for et mer synlig lokalpoliti
- bedre kontrollen av skjenkestedene

5. Kultur, idrett og frivillighet

Kunst og kultur har egenverdi. I tillegg er kultur en viktig kraft i utviklingen av samfunnet og tilbyr den enkelte bergenser både opplevelser, refleksjon og fellesskap. Idrett og frivillighet utvikler den enkelte og gir samfunnet mange gevinster, som bedre helse, trygge oppvekstvilkår og gode sosiale fellesskap. For Arbeiderpartiet er derfor satsing på idrett og frivillighet en god investering for fremtiden.

Kulturbyen Bergen

Bergen er kjent for sitt nyskapende kulturliv med dyktige utøvere, et nyskapende film- og mediemiljø og viktige festivaler. Dette gjør at byen er attraktiv for både innbyggere og besøkende, i tillegg til at det gir positive ringvirkninger for næringslivet. Arbeiderpartiet vil derfor sikre gode rammevilkår for både amatører, festivaler og profesjonelle kulturaktører.

Kulturhus i alle bydeler er bra for kulturlivet, og Arbeiderpartiet vil derfor at Fyllingsdalen og Åsane også får kulturhus i sine nærmiljø. Et sted å øve, vise seg frem og produsere er viktig for både profesjonelle og amatører. Øvingslokaler, kunstverksteder og musikkbinge for band og musikere må være tilgjengelige.

Arbeiderpartiet er særlig opptatt av barn og unges rett til å oppleve og utøve kultur. Det er på kulturskolen majoriteten av morgendagens kunstnere og kulturarbeidere starter sin opplæring. Vårt mål er at alle barn som ønsker det, skal få plass i kulturskolen, og at tilbudet skal være mangfoldig, rimelig og holde høyt faglig nivå.

Bibliotekene er ikke bare steder der byens innbyggere kan låne bøker, men også viktige møteplasser for nærmiljøene. Arbeiderpartiet vil sikre at bibliotekene fortsatt skal være tilgjengelige arenaer i alle bydeler.

Arbeiderpartiet vil at den gamle hovedbrannstasjonen skal gjøres om til et brannmuseum. Brannvesenet har en rekke kulturhistoriske skatter som bør få den utstillingsplassen de fortjener. Arbeiderpartiet vil også opprettholde veterantoget mellom Midtun og Garnes som den kulturskatten det er i dag.

I Bergen arrangeres Norges største filmfestival, Bergen internasjonale filmfestival (BIFF). Arbeiderpartiet ønsker å sikre festivalens videre drift. Vi vil også sikre filmmiljøet i byen en videre positiv utvikling.

Bergen er vertskap for mange studenter og må ta denne rollen på alvor – også innenfor kulturlivet.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- realisere kulturhus i Fyllingsdalen og Åsane
- forbedre kulturtilbudet i bydelene
- sørge for at kulturskolen skal være et rimelig tilbud for barn og unge
- gi byens profesjonelle kulturutøvere og festivaler gode rammevilkår
- arbeide for å etablere et nynorskteater sentralt i Bergen

Aktivitet for alle

Idrettsbyen Bergen er stor og mangfoldig. Titusenvis av bergensere, fra de helt små til seniorer, legger frivillig ned hundrevis av timer hver uke for å gjøre Bergen til en aktiv by. Arbeiderpartiet vil sikre gode vilkår for idrett og frivillighet i årene som kommer.

Idretten trenger gode anlegg som utøverne kan benytte seg av. Vi må investere i nye idrettsanlegg og samarbeide tettere med idretten om prioriteringene. Det må satses ekstra på bydeler som har levekårsutfordringer. Nye anlegg bør være flerbrukshaller, som kommer flere idretter til gode. Det offentlige skal som hovedregel stå som eier av nye anlegg. Offentlige bygg, som skoler, må i større grad brukes som møtepunkt for idrett og kultur i nærmiljøet. Arbeiderpartiet vil prioritere barn, ungdom og studenter ved å sørge for gratis bruk og lengre åpningstider i kommunale idrettsanlegg.

Vi kan ikke bare bygge nye anlegg, vi må også vedlikeholde de anleggene vi har. Idrettslagenes viktigste oppgave er å skape aktivitet, ikke å drifte offentlige anlegg. Derfor vil Arbeiderpartiet ha flere vaktmestre og bedre kommunalt tilsyn og vedlikehold. Noen idrettslag eier og driver egne anlegg, og disse må også få tilskudd til å drive med gode rammevilkår.

Svømmeferdigheter er enkel livreddende kunnskap i en kystby som Bergen. Selv om vi har et nytt svømmeanlegg på Nygårdstangen, er det fortsatt plassmangel i bassengene i bydelene. Arbeiderpartiet vil derfor arbeide for å opprettholde tilgang til svømmeanlegg i alle bydeler.

Det er krevende for frivillige lag og organisasjoner som får kommunale tilskudd, å måtte bruke for mye tid på å rapportere. Arbeiderpartiet vil forenkle tilskuddsordningene og rapporteringsregimet i kommunen, slik at frivillige organisasjoner bruker mindre ressurser på dette.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- realisere flere idrettsanlegg som flerbruksanlegg
- at kommunen vedlikeholder eksisterende anlegg bedre
- sørge for svømmetilbud i alle bydeler

Friluftsliv

Bergen har naturgitte forutsetninger for et godt friluftsliv. Arbeiderpartiet vil tilrettelegge for nye turområder og sikre bedre og lettere tilgang i eget nærmiljø. Dette skal vi gjøre gjennom å sørge for god og universell tilgang til byfjell og sjøområder og lage flere turveier i den enkelte bydel. Vi vil også ha et godt samarbeid med blant annet idretten, Bergen og Omland Friluftsråd og Bergen og Hordaland Turlag.

Arbeiderpartiet vil at det settes av areal til anlegg og turløyper med lys når det planlegges nye boligområder. Eksisterende turstier må også rustes opp. Forbedring av toppdekket på skogsveier vil øke brukstiden betydelig, også til ski om vinteren. Byens badeplasser skal ha toaletter og god avfallshåndtering.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- bedre bergensernes tilgang til friluftsområder
- styrke kommunens bidrag til Friluftsrådets arbeid
- tilrettelegge for en sunn livsstil og fysisk aktivitet gjennom hele livet for alle
- etablere turstier, idrettsarenaer og gang- og sykkelveier som er tilgjengelige for alle

Religion og livssyn

Bergen skal være en åpen by for forskjellige tros- og livssynssamfunn. Mange livssynsorganisasjoner gjør en stor frivillig innsats for byens innbyggere. Samtidig sliter mange organisasjoner og menigheter med mangel på lokaler og andre fasiliteter. Bergen kommune må derfor tilrettelegge bedre for at disse kan drive på gode vilkår.

Trossamfunnene har en viktig plass i det bergenske samfunnsliv.

Arbeiderpartiet er blant annet opptatt av å gi Bergen kirkelige fellesråd mulighet til å ivareta sitt ansvar. Staten må også påta seg et større ansvar for vedlikehold og restaurering av de historiske middelalderkirkene i Bergen.

Arbeiderpartiet vil samarbeide med andre aktører for å realisere livssynsnøytrale seremonilokaler.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- sikre tros- og livssynssamfunn gode vilkår
- etablere livssynsfleksible seremonilokaler

6. Næring

Arbeiderpartiet vil føre en aktiv og miljøvennlig næringspolitikk som sikrer økt verdiskaping og trygge arbeidsplasser nå og i fremtiden. Vårt overordnede mål er et konkurransedyktig og bærekraftig næringsliv og arbeid til alle. Bergen skal være en by hvor det er lett å tenke nytt og kreativt, med færrest mulig byråkratiske hindringer.

En attraktiv og internasjonal næringsby

Arbeiderpartiet mener at Bergen kommune må ta et større ansvar for næringsutvikling i regionen. Et konkurransedyktig næringsliv er avhengig av god tilgang på arbeidskraft og en velfungerende offentlig sektor. Effektiv infrastruktur, god tilgang på næringsareal og raskere kommunal saksbehandling er virksomme næringspolitiske tiltak vi vil prioritere de neste fire årene.

Næringspolitikken skal legge til rette for verdiskaping for fremtiden. Det er derfor viktig at Bergen kommune har tilgjengelige virkemidler for å bidra til innovasjon, nyskaping og samarbeid – både i eksisterende og nye næringer. Arbeiderpartiet vil ha et aktivt regionalt samarbeid om næringsutvikling på folkevalgt nivå og vil legge om arbeidet i Business Region Bergen.

Olje- og gassnæringen er viktig for bergensregionen og vil være det i mange år. Samtidig er sektoren stadig i endring, både som følge av svingninger i oljeprisen og behovet for å nå togradersmålet i klimapolitikken. Kompetansen som er bygget opp i petroleumsindustrien og hos leverandørbedrifter, vil være avgjørende for å skape nye grønne arbeidsplasser. Arbeiderpartiet vil bidra aktivt til å bygge bro mellom dagens fossile energiformer og fremtidens fornybare samfunn. Vårt mål er at Bergen skal bli Norges nye hovedstad for grønn industri- og teknologiutvikling.

Arbeiderpartiet vil arbeide for at de store verdensledende marine og maritime næringsklyngene skal ha gode vekstmuligheter, slik at det fortsatt skapes nye arbeidsplasser og eksportinntekter innen industri, entreprenørskap og fremtidsrettet teknologi. Turisme er også en viktig inntektskilde på Vestlandet, og Arbeiderpartiet vil støtte reiselivsnæringens arbeid for turistbyen Bergen.

Mediebransjen er inne i en periode med markante og raske endringer. Arbeiderpartiet har stor tro på å samle kreative miljøer og skape felles møteplasser på tvers av medieorganisasjonene i Bergen. Vi støtter derfor etableringen av MediaCity Bergen.

Arbeiderpartiet ønsker å tilrettelegge for en helhetlig nyskapingspark, med arealer regulert for både bolig og næring samt tilgang på tjenester som er særlig viktige for bedrifter i oppstartsfasen.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- prioritere arbeid til alle som jobb nummer én
- tilrettelegge bedre for nye næringsarealer
- jobbe for at bergensregionen skal være attraktiv å etablere seg i, både for bedrifter og arbeidstakere
- styrke kommunens rolle i næringspolitikken og legge om arbeidet i Business Region Bergen
- bidra til at det skapes nye grønne arbeidsplasser, legge til rette for innovasjon og videreutvikle kompetansen i petroleumsindustrien
- videreutvikle viktige kulturnæringer som film, media og design
- tilrettelegge for en helhetlig nyskapingspark

Gods og havn

Vi har betydelige utfordringer i bergensområdet knyttet til transport av både varer og mennesker. Det vil her være avgjørende å legge mer av godstrafikken fra vei til bane og sjø. Godstrafikken inn til og videre ut fra Bergen sentrum utgjør en flaskehals for næringslivet og bidrar til luftforurensning. Arbeiderpartiet vil løse disse utfordringene ved raskest mulig å realisere ringvei øst og vest. Vi vil også flytte godshavnene på Dokken og i Jekteviken og godsterminalen på Nygårdstangen ut av Bergen sentrum. Det er viktig å sikre at en ny godshavn i bergensregionen kan betjene det regionale behovet for godstransport og har fremtidsrettede og miljøvennlige løsninger for håndtering av gods.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- bedre fremkommeligheten i bergensområdet
- etablere en ny, miljøvennlig godshavn utenfor Bergen sentrum
- få ned reisetiden for gods på Bergensbanen

Høyere utdanning og arbeidsplasser

Bergen er en viktig utdanningsby, med over 30 000 studenter. Kommunen må legge til rette for at utdanningsinstitusjonene får gode rammevilkår for å utvikle seg videre. Arbeiderpartiet mener at tettere samarbeid mellom private bedrifter, forsknings- og utdanningsinstitusjoner, interesseorganisasjoner og det offentlige er avgjørende for en god utvikling av næringslivet. Vi vil også styrke kunnskapen om arbeids- og næringsliv i skolen.

Arbeiderpartiet vil legge til rette for at så mange som mulig av byens studenter får mulighet til å bruke sin kompetanse i vår region. Vi vil også jobbe for at nye statlige arbeidsplasser skal legges til Bergen.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- styrke samarbeidet mellom næringslivet, skolen og utdanningsinstitusjonene
- legge til rette for at universitetet og høgskolene har gode kommunale rammevilkår
- styrke bruken av elevbedrifter og ungdomsbedrifter i skolen
- arbeide for at Høgskolen i Bergen på Kronstad blir fullført

7. Trygg økonomi og styring

Bergen kommune står overfor betydelige økonomiske utfordringer. Arbeiderpartiet ønsker å ta ansvar i Bergen og vil være en garantist for god økonomisk styring. Ansvarlig pengebruk er nødvendig for å sikre gode offentlige velferdstjenester, både nå og i fremtiden. Infrastruktur og tjenester som krever stabilitet og pålitelighet, bør eies og drives kommunalt for å gi større trygghet for byens innbyggere.

Trygg økonomistyring

En sunn kommuneøkonomi er viktig for ikke å undergrave mulighetene til kommende generasjoner. Bergen kommunes gjeld er faretruende høy, og vedlikeholdsetterslepet er en tung bølge for kommunens økonomi. Det er derfor nødvendig å sikre kommunens inntekter gjennom eiendomsskatt.

Arbeiderpartiet vil legge opp til en nøktern budsjettering både på kort og lang sikt.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- styre kommunens økonomi på en ansvarlig måte
- skaffe kommunen nødvendige inntekter gjennom en forutsigbar eiendomsskatt med en sosial profil
- forbedre kommunens økonomiske situasjon gjennom nøktern budsjettering
- prioritere å sette av midler til disposisjonsfondet når det er mulig

Kommunen som tjenesteyter og innkjøper

Arbeiderpartiet vil avbyråkratisere kommunen og gjøre tjenesteytingen enklere både for innbyggerne og de kommunale virksomhetene. En omstilling til det bedre for brukerne skal gjøres sammen med de ansatte.

Arbeiderpartiet vil videre sørge for at kommunens tjenester blir lettere tilgjengelige, med bedre service, lengre åpningstider, raskere saksbehandling og bedre netjtjenester. Vi vil jobbe kontinuerlig med å forbedre kommunens digitale løsninger, slik at innbyggerne enkelt kan få tilgang til og oversikt over alle tjenester via Internett.

Det skal ikke foregå sosial dumping i bedrifter kommunen kjøper tjenester av. Det er kommunens ansvar å kontrollere at alle ansatte som leverer kommunale tjenester, har gode arbeidsforhold og tariffavtaler. Dette gjelder også vikarbyråer og private underleverandører.

Bergen kommune er en stor innkjøper av private tjenester. Denne rollen må brukes strategisk til å fremme etisk handel, innovasjon og bærekraft. Kommunen skal stille strenge klima- og miljøkrav i alle anbudsprosesser. Kommunen skal som hovedregel ha en begrensning på antall kontraktsledd i kommunale anbudskonkurranser, med krav om maks to underentreprenører i hovedfag og én underentreprenør for tekniske fag. Dette vil ivareta HMS og motvirke kriminalitet i bransjen.

For mange ungdommer gjennomfører ikke den videregående opplæringen fordi de ikke kommer seg ut i lære. Arbeiderpartiet ønsker at Bergen kommune skal ha én ansatt lærling for hver tusende innbygger. Videre vil vi at bedrifter som utfører arbeid for kommunen, skal benytte minst 25 % egne ansatte fagarbeidere. For å sikre nok lærlingplasser i kommunen skal alle kommunale virksomheter finansiere et lærlingfond som utbetaler midler til de foretakene som tar inn lærlinger. For å etablere flere læreplasser i privat sektor vil vi sette frem krav om at bedrifter som jobber på anbud for kommunen, skal ta inn lærlinger.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- bruke kommunens rolle som innkjøper mer strategisk
- styrke innsatsen mot sosial dumping
- stille krav om opptak av lærlinger i kommunale anbudsprosesser

Kommunen som arbeidsgiver

Bergen kommune skal være en god arbeidsgiver som samarbeider med organisasjonene i arbeidslivet for å levere tjenester av høy kvalitet til innbyggerne. Arbeiderpartiet vil sørge for forutsigbare arbeidsvilkår for kommunens ansatte. Bergen kommune skal gå foran som et godt eksempel med mangfold på arbeidsplassene.

Sykefraværet i Bergen kommune må reduseres gjennom tiltak for økt trivsel på arbeidsplassene og ansvarliggjøring av de enkelte resultatene. Mange av kommunens ansatte jobber ufrivillig deltid. Vi vil styrke samarbeidet med organisasjonene i arbeidslivet for å hindre dette.

Arbeiderpartiet er positivt til forsøk med alternative turnusordninger i helsesektoren, der det er hensiktsmessig for brukerne. Det må skje i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene og uten at lange turnuser får utgjøre en sikkerhetsrisiko for verken ansatte eller brukere.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- slå sammen deltidsstillinger i kommunen slik at andelen faste stillinger øker
- redusere bruken av vikarbyrå ved å opprette en kommunal vikartjeneste med fast ansatte
- samarbeide tett med organisasjonene i arbeidslivet

Politisk styring og lokaldemokrati

Byrådet har i dag for store fullmakter på vegne av bystyret. Dette gir de folkevalgte mindre medvirkning når beslutninger fattes, og fører til mindre åpenhet i kommunen. Arbeiderpartiet vil videreføre den parlamentariske styringsmodellen i Bergen, men ønsker å redusere de fullmaktene byrådet har i dag.

For å styrke lokaldemokratiet ønsker Arbeiderpartiet egne bydelsstyrer med enkelte delegerte fullmakter til å ta beslutninger som angår bydelene.

Det er viktig for Arbeiderpartiet at de unge blir hørt. Derfor vil vi videreføre Ungdommens bystyre i Bergen og styrke demokratiopplæringen i skolen.

Arbeiderpartiet mener at kommunen fortsatt skal eie og drifte grunnleggende infrastruktur. Kommunale tjenester innenfor pleie og omsorg er også et offentlig ansvar. Dette er områder som krever stabilitet og pålitelighet, og hvor kommunalt eierskap vil gi større trygghet for byens innbyggere.

Arbeiderpartiet ønsker at kommunen skal beholde sine eierandeler i sentrale bedrifter i Bergen, som BKK, Bergen kino, BIR og Fløibanen.

ARBEIDERPARTIET I BERGEN VIL:

- innføre bydelsstyrer for å styrke lokaldemokratiet og det politiske engasjementet i bydelene
- redusere byrådets fullmakter for å sørge for økt medvirkning og åpenhet
- beholde kommunens eierandeler i sentrale bedrifter i Bergen
- videreføre Ungdommens bystyre